

Instrument 4.

L'atenció i cura de les relacions interpersonals a l'aula

Objectiu: aconseguir un clima d'aula que afavoreixi l'aprenentatge i la cohesió entre l'alumnat.

El respecte a les persones i a l'entorn és clau per aconseguir un clima d'aula que afavoreixi l'aprenentatge i la cohesió social entre l'alumnat. Aquest clima es basteix sobre unes bones relacions interpersonals, que el professorat ha de promoure. L'actitud oberta, flexible i dialogant del professorat és condició necessària per afavorir un bon clima. D'altra banda, el professorat ha d'exigir comportaments de respecte mutu i col·laboració de l'alumnat amb els seus companys. En qualsevol cas, l'atenció i cura de les relacions interpersonals a l'aula hauria de respondre als principis següents:

- El clima d'aula ha de ser acollidor i participatiu.
- L'actitud del professorat cap l'alumnat ha de ser dialogant i negociadora.
- El professorat ha de tenir cura que l'alumnat també practiqui el diàleg i la negociació entre ell.
- El respecte a l'altri ha de ser un valor i una norma que tothom ha d'observar a la classe.
- Les activitats d'aula han d'afavorir la cooperació entre l'alumnat i la construcció comuna del coneixement.
- El professorat també ha de tenir cura de les relacions amb les famílies i la resta del professorat.

L'instrument següent té la funció de motivar una reflexió sobre el clima d'aula i afavorir que el professorat arribi a acords de millora i els posi en pràctica.

Cal que el professorat el contesti individualment, expressant el seu punt de vista sobre cada ítem. Posteriorment es farà un recompte de les respostes i s'analitzarà el

resultat. La interpretació d'aquest resultat ha de promoure un debat que permeti establir acords de millora.

Valoreu el grau de compliment de les següents afirmacions en el vostre centre (1: no, gens; 2: sí, a mitges; 3: sí, bastant, sovint; 4: sí, molt, sempre).

	Relació entre el professorat i l'alumnat	1	2	3	4
1	Dedico un temps a conèixer el meu alumnat.				
2	Em mostro acollidor i l'oriento en el seu aprenentatge.				
3	Respecto l'alumnat i transmeto sentiment de confiança.				
4	Fomento el diàleg, la negociació i el pacte amb l'alumnat com a eina que ajuda al funcionament de l'aula.				
5	Escolto les preguntes i suggeriments de l'alumnat, i estic disposat a atendre-les de manera flexible.				
6	Afavoreixo la participació de l'alumnat durant la classe.				
7	Assumeixo el meu paper d'autoritat i vigilància en relació amb les normes.				
8	Quan els crido l'atenció fomento una actitud reflexiva sobre el seu comportament i les conseqüències que se'n poden derivar.				
9	Sóc capaç de reconèixer el propi error davant de l'alumnat (tant de matèria com d'estil docent).				
	Relacions entre l'alumnat				
10	Fomento la col·laboració entre l'alumnat de l'aula i/o nivell.				
11	Sóc sistemàtic en l'exigència d'unes normes bàsiques d'aula per tal de crear un ambient de respecte i treball.				
12	Faig entendre a l'alumnat que, tot i considerar els individus per igual, es pot donar un tracte diferent quan la situació ho demani.				
13	Proposo activitats en què l'alumnat hagi de posar en pràctica els valors democràtics (col·laboració, respecte, lliure opinió...)				

14	Dedico un temps i un espai a la gestió i resolució de conflictes.				
15	Encoratjo l'alumnat que controlï les reaccions derivades de les seves emocions.				
	Relacions entre els membres de l'equip de professorat				
16	Accepto la discrepància com quelcom normal i amb respecte.				
17	Practico el diàleg i la negociació a l'hora de prendre decisions i resoldre conflictes.				
18	Sóc estricte amb el compliment dels acords.				
	Relació del professorat amb les famílies				
19	Em mostro accessible a les famílies, les escolto i respecto les seves opinions.				
21	Afavoreixo la relació i la col·laboració de les famílies en quant al procés d'ensenyament aprenentatge dels seus fills i filles.				
22	M'implico i dono orientacions a les famílies quan és necessari.				
23	Demano col·laboració amb les famílies per a la bona marxa del grup classe.				

En principi, i com a criteri de valor positiu, es pot considerar que les respostes del professorat s'han de trobar a la banda alta de l'escala de valoració (és a dir, que les qüestions proposades es contestin amb expressions com "sí", "bastant", "sovint", "molt" o "sempre"). En aquests casos, la reflexió i el debat posterior podrien centrar-se en **com** es fan les coses, més que no pas en la incorporació d'allò que no es fa.

Quan les respostes es trobin a la banda baixa de l'escala o apareguin discrepàncies importants, caldrà analitzar les raons que poden explicar aquests resultats i intentar arribar a nous plantejaments, prenent com a referència els principis enunciats al començament. Per tant, en cas de divergència, la reflexió i el debat haurien de centrar-se en el **perquè** del que es fa (o no es fa) i en la manera d'incorporar-ho a la pràctica.

A continuació suggerim algunes preguntes per orientar el debat:

- Quines necessitats o carències ha posat de manifest el procés de reflexió?
- Quins dels apartats s'han de millorar? Per què i com?
- Quines activitats s'haurien de realitzar per afavorir les relacions interpersonals?
- Qui hauria de dur-les a terme? En quin moment? En quin àmbit?
- Quins recursos es preveu que es necessitaran?